



Değerli zümrelerim bu çalışma;

Bakanlığın 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Birinci Yazılı Konu Soru Dağılım Tablosundaki kazanımlar dikkate alınarak, yazılıda siz değerli zümrelerimin sorması muhtemel soruları tahmin ederek öğrencilerimizin yazılıya hazırlanması için Millî Eğitim Bakanlığı 5.sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı esas alınarak hazırlanmıştır.

1.Çocuk haklarının korunması için kurulmuştur. Dünyanın her yerinde herhangi bir ayırım yapmadan çocuklara yardım etmektedir. Zaman zaman yayınladığı raporlarla çocukların yaşadıkları zorlukları tüm dünyaya duyurmaktadır.

Yukarıda kuruluş amacı verilen kurumun adı nedir? Yazınız.

ÜNİCEF

2.Beril sabah okula gelirken markete uğrayıp süt almıştır. Ürünün fişini de almıştır. Okula gittiğinde sütün bozuk olduğunu görmüş ve dönüşte markete uğrayıp fişi de göstererek ürünü değiştirmek istemiştir. Market görevlisi ise “Satılan mal geri alınmaz.” diyerek ürünü değiştirmemiştir. Beril de sütü çöpe atarak evine gitmiştir.

Buna göre Beril'in bilinçli bir tüketici olarak ne yapması gerekirdi? Yazınız.

Fişi olduğu halde ürünü değiştirmeyen satıcıyı Tüketici Hakları Mahkemesine şikâyet etmesi gerekiyordu.

3.Anadolu tarih boyunca yerleşim yeri olarak tercih edilmiştir? Bunun nedenlerini yazınız.

- A) Yeryüzü şekilleri bakımından elverişli olması
- B) İklim ve bitki örtüsü bakımından elverişli olması
- C) Önemli ticari yollara yakın olması
- D) Verimli tarım arazilerinin olması

5. Mezopotamya neresidir? Yazınız.

Mezopotamya, Fırat ve Dicle nehirlerinin arasındaki verimli ve sulak bölgeye denir.

6.Mezopotamya tarih boyunca yerleşim yeri olarak tercih edilmiştir? Bunun nedenlerini yazınız.

Verimli toprak yapısı ve zengin akarsu kaynakları bakımından tarih boyunca yerleşim yeri olarak tercih edilmiştir.

7.Anadolu'da kurulan devletler hangileridir? Yazınız.

Hititler, Frigler, Lidyalılar, Urartular ve İyonlar

8.Mezopotamya'da kurulan devletler hangileridir? Yazınız.

Sümerler, Asurlar, Babiller, Akadlar ve Elamlar

9.Mezopotamya'da kurulan medeniyetlerden günümüze neden fazla eser kalmamıştır? Açıklayınız.

Mezopotamya'da yapılan mimari yapılar genelde topraktan yapıldığı için savaşlar, doğal afetler ve tabiat koşulları yüzünden tahrip olmuştur.

10.Mezopotamya medeniyetleri ekonomik faaliyet olarak neden tarım ve hayvancılık yapmışlardır? Açıklayınız.

Yaşadıkları coğrafi koşullar gereği tarım ve hayvancılık yapmışlardır.

11.Çivi yazısının bulunma süreci ile ilgili bilgi veriniz?

Sümerler zigguratlardaki depolara tahıl ürünlerini koyarken kayıt tutmak zorunda kaldılar. Bu süreçte kullandıkları simgeler yazıya dönüşmüştür.

12.Yazının bulunmasının sonuçları nelerdir? Yazınız.

A) Bilgiler kaydedilmeye başlamıştır.

B) Tarih çağları başlamıştır.

C) Gelecek nesillere bilgiler aktarılmıştır. Kültürel devamlılık açısından fayda etmiştir.

13. Tekerleğin bulunmasının katkıları nelerdir? Yazınız.

A) Uzak bölgelere ulaşım kolaylaşmıştır.

B) Tekerler çarklarda kullanılmış ve basit makinalar yapılmıştır.

C) Savaş araçlarında kullanılmış avantajlı hale geçilmiştir.

14. Sümerler Zigguratların en üst katından gökyüzünü incelemişlerdir. Bu durum hangi bilim dalının gelişmesini sağlamıştır? Yazınız.

Astronomi

15. Sümerlerin gökyüzünü gözlemleyerek zamanı bölümlere ayırdığı icadın adı nedir?

Ay yılı takvimi

16. Sümerlerde bilim sanatın gelişmesinin sebebi nedir? Açıklayınız.

Site şehir devletleri halinde yaşanıldığı ve merkezi baskıcı bir kralları olmadığı için özgür düşünce ortamı gelişmiştir.

17..Sümerlerin Urganakana Kanunlarını yapmaları hangi alana verdikleri önemi gösterir?

Hukuk

18.Hammurabi Kanunları neden çok sert maddeler içermekteydi? Açıklayınız.

Devletin hakimiyet alanı genişleyince daha kontrol edilebilir olması açısından sert kanunlar konulmuştur.

19.Asurların Ninova'da kütüphane açması onların hangi alana önem verdiklerini gösterir?

Kültür ve medeniyet

20.Anadolu halkı yazıyı kimler aracılığıyla nasıl öğrenmişlerdir? Açıklayınız.

Asurlu tüccarlar ticaret yaparken yazıyı Anadolu'ya taşımışlardır.

21.Hititler neden "Bin Tanrı İli"olarak anılmaktadır? Açıklayınız.

Ele geçirdikleri ülkelerin tanrıları da dahil olmak üzere çok tanrılı dine inandıkları için "Bin Tanrı İli "olarak anılmaktadır.

22. Tavananna'nın devlet işlerinde etkili olması Hititlerde neyin göstergesidir? Açıklayınız.

Kadınların da devlet yönetimine katıldığıının göstergesidir.

23. Tarafsız(objektif) tarih yazıcılığı kimler tarafından nasıl başlamıştır? yazınız.

Hitit kralları öldükten sonra tanrıya hesap vereceklerini düşündükleri için yaptıkları olumlu olumsuz her şeyi Anal denilen yıllıklara kaydetmişlerdir. Hem olumlu hem de olumsuz her şeyi yazmaları tarafsız tarih yazıcılığını başlatmıştır.

24.Kadeş Antlaşması ile ilgili aşağıda sorulan bilgileri yazınız.

A) Taraf Devletler: Hititler ve Mısırlılar

B) Nedeni: Suriye'ye hâkim olmak için her iki devlet savaşmıştır.

C) Önemi: Tarihte bilinen ilk yazılı antlaşmadır.

25.. Friglerin kanunlarına göre” Öküz öldüren ve saban kıranın cezası ölümdü.”

Buna göre Frigler neden böyle ağır cezalar vermiş olabilir? Yazınız.

Temel geçim kaynakları tarım olduğu için tarımda düzeni sağlamak adına sert kanunlar koymuşlardır.

26. Friglerin Tapates adlı halılar yapmaları onların hangi alanda ilerlediklerini gösterir? Yazınız.

Dokumacılık

27.Friglerin demirden Fibula denilen çatal iğne yapmaları onların hangi alanda ilerlediklerini gösterir? Yazınız.

Maden işleveciliği

28. Anadolu medeniyetlerinde ölen kişilerin eşyaları ile birlikte gömülmelerinin nedeni nedir?

Öldükten sonra yaşama inanmaları

29. Babillerin dünya kültürel mirasına katkıları nelerdir yazınız.

A) Babil Kulesi

B) Babil'in Asma Bahçesi

C) Babil'in İhtar Kapısı

30. Asurluların Anadolu'da ticaret yaparken oluşturdukları ticari merkezlerin adı nedir?

Karum

31. Hititlerde devlet işlerinin görüşüldüğü meclisin adı nedir? Yazınız.

Pankuş

32. Friglerin en sevilen tanrısı toprak ve bereket tanrısının Kibele olmasının nedeni nedir? Açıklayınız.

Tarıma önem verdikleri için

33. Tümülüs nedir? Açıklayınız.

Friglerde ölen kişileri eşyaları ile birlikte gömdükleri üzeri büyük toprak yığını olan tepe şeklinde mezarlardır.

34. Lidyalıların parayı bulmalarının etkileri nelerdir?

Ticarete değiş tokuş (takas usulü) değişmiştir. Ticari faaliyetler kolaylaşmıştır.

35. Lidyalıların açtığı Anadolu'dan Mezopotamya'ya kadar uzanan ünlü ticaret yolunun adı nedir?

Kral Yolu

36. Tarihte bilinen ilk kütüphaneyi hangi medeniyet nerede oluşturmuştur? Yazınız.

Asurlular Ninova 'da kütüphane oluşturmuştur.

37. Lidyalıların ordularında paralı askerlerin bulunması beraberinde nasıl bir sorun getirmiştir? Açıklayınız.

Paralı askerler iyi savaşmamıştır. Bu sebeple devlet daha çabuk yıkılmıştır.

38. İyonların liman kenti olması ticari, sosyal ve kültürel hayatlarını nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.

Kültürel etkileşim yaşanmış ve zengin ticari faaliyetler yaşanmıştır. Bilim ve sanat gelişmiştir.

39. İyonlar günümüzdeki Latin alfabesinin oluşmasına nasıl katkı sağladı? Açıklayınız.

Yaptıkları ticari faaliyetler sırasında Fenikelilerden gördükleri alfabeyi geliştirerek günümüz alfabesinin oluşmasına katkı sağlamışlardır.

40. Ünlü İyon bilim insanlarını ve ilgilendikleri alanları yazınız.

Hipokrat-Tıp

Thales-Felsefe

Heredot-Tarih

Pisagor-Matematik felsefe

41. Urartu Kralı Şamran adıyla sulama kanalları açmış ve şöyle demiştir:

“...Menua, Tanrı Haldi'nin gücü sayesinde bu kanalı açtı. Adı Menua Kanalı'dır. Menua der ki, kim bu yazıyı silerse, kim onu tahrip ederse, kim bunu görürse, kim başkasına 'bu kanalı ben açtım' derse o, Tanrı Haldi, Tanrı Teişaba, Tanrı Şivini ve bütün tanrılar tarafından mahvedilsin.”

Gülay Sert, Keşfedin Anadolu Uygarlıkları, s. 51.

Buna göre Urartuların hangi alana önem verdikleri söylenebilir?

Tarım

42. Frigler, bugün kullandığımız pek çok müzik aletinin mucididir. Bunların arasında simbal, flüt, üçgen, zil ve sirinks ilk akla gelenlerdir. Bu müzik aletlerine ilişkin birçok öykü zamanla kuşaktan kuşağa aktarılmıştır. Bugün müzikte kullanılan temel gamlardan biri hâlâ onların adıyla anılmaktadır: Frig gamı

Bu durum Friglerin hangi alana önem verdiklerini gösterir?

Sanat

43. Ziggurat nedir? hangi amaçlarla kullanıldığını yazınız.

Sümerlerin 7 katlı tapınaklarına verilen isimdir. Üç bölümden oluşur. İlk katlar depo, orta katlar okul ve ibadethane ve son katlar da gözlemevi olarak kullanılıyordu.

44. Ülkemizin çok fazla turist çekmesinin nedenleri nelerdir?

Ülkemizde çok fazla doğal ve tarihi güzelliklerin olması sebebiyle çok turist çekmektedir.

45. Turizmin artmasının önemini ülke ekonomisi açısından değerlendiriniz.

Turizm bacasız sanayi olarak nitelendirilebilir. Ülkemize döviz girişi sağlar.

46. Ülkemize gelen turistlere nasıl davranmalıyız?

Turistlere hoşgörülü ve yardımsever davranmalıyız ki ülkemizi ziyarete tekrar gelsinler ve tavsiye etsinler.

47. Turistlere karşı hoş olmayan davranışlar sergilenmesi ülkemizin tanıtımı açısından nasıl sonuçlar doğurur?

Turistlere karşı davranışlarımızın olumsuz olması durumunda ülkemiz hakkında olumsuz düşünceler ortaya çıkar bu da ülkemizin turizmden elde edilen gelirlerinin azalmasına ve turizm dışında ülkemize yatırım yapacak yatırımcıların çekimser davranmasına neden olabilir.

48. Ülkemizin doğal ve tarihi varlıklarının gelecek nesillere aktarılabilmesi için neler yapabiliriz?

Ülkemizin doğal ve tarihi güzelliklerini korumalı ve gelecek nesillere tahrip olmadan bırakılmasını sağlamalıyız.

49. Milli Kültür nedir? Açıklayınız.

Bir milletin geçmişten günümüze getirdiği maddi ve manevi birikimlerin hepsine milli kültür denir.

50. Kültürler toplumdan topluma değişiklik gösterir mi? Bir örnekle açıklayınız.

Kültürler toplumdan topluma değişiklik gösterir. Örneğin Türk kültürüne ait kıyafetler ve yiyecekler farklıken İngiliz kültürüne ait kıyafet ve yemekler farklıdır.

51. Bir kültürel öge seçerek ülkemizde yöreden yöreye değişiklik gösterip göstermediğini açıklayınız.

Ülkemizde yemekler yöreden yöreye farklılık gösterir. Örneğin Kayseri mantısıyla ünlüken Mersin tantuni ile Erzurum çığ kebabıyla ünlüdür.

52. Milli kültür öğelerini korumak ve geliştirmek için neler yapılabilir? Belirtiniz.

Milli ve Manevi değerlerimize sahip çıkmalı gelecek nesillere öğretmeli ve yaşatmalıyız.

53. Milli bilince sahip olmak kavramı sizde neler çağrıştırıyor belirtiniz.

İnsanlar toplum içinde yaşarlar. Her insan bir milletin parçasıdır. Kişiler sahip olduğu milletin maddi ve manevi değerlerine sahip çıkarlarsa o millete daha fazla ait olduklarını hissederler ve milletçe yaşanan sevinçli veya üzüntülü durumlarda milli birlik ve beraberlik içinde yaşarlar.

54.Tarihi çok eskilere dayanan İskilip ilçesini sizlere kısaca tanıtayım. Bizans Devletinin üç önemli şehriden birisi olan İskilip önemli yolların kesiştiği bir noktadaydı. Özellikle **(1) İskilip Kalesi** Roma-Bizans döneminde faal olarak kullanılmış ve günümüze kadar varlığını Korumuştur. Osmanlı Devleti hakimiyetine girmesiyle beraber İskilip'te Türk kültürünü yansıtan **(2) konaklar-evler** yapılmıştır. Tabiki İskilip'in dibinde yükselen **(3) Yivlik tepesi** ise ilçenin manzarasına eşsiz bir güzellik katmaktadır. Son olarak İskilip köklü bir kütüphaneye sahiptir. Kütüphanede **(4) el yazması kitaplar** bulunmaktadır.

Yukarıdaki metinde altı çizili ve numaralandırılmış kelimeleri tarihi yapı, doğal varlık ve tarihi nesne olarak gruplandırınız.

Tarihi Yapı

Doğal Varlık

Tarihi Nesne

.....

.....

.....

55.Ayşe Öğretmen sene sonunun gelmesiyle beraber Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerini değerlendirmek için sözlü sınav yapmaya karar vermişti. Sınava katılmak isteyen Ceren gönüllü oldu. Ayşe Öğretmen ilk sorusunu sordu.

Ayşe Öğretmen: Ceren haziran ayına kadar olan sürede birçok milli ve dini bayramı kutladık. **Bunlardan hangileri milli bayramlarımızdır?**

Ceren: Düşünmeye başladı. İlk önce aklına Cumhuriyet Bayramı geldi. Daha sonra Ramazan Bayramı, arkasından 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı sonrasında ailesiyle beraber Nevruz etkinliklerine katıldığını hatırladı. Acaba hangileri milli bayramlarımızdı...

Yukarıdaki metinde okuduğunuz gibi Ceren'in doğru cevap vermesi için hangi bayramları söylemesi gerekmektedir. Yazınız.

Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

56.Kültür, geçmişten günümüze aktarılırken zaman içinde değişimlere uğrayabilir. Geçmişten gelen kültür mirasını alan yeni nesil, yaptığı yeniliklerle kültürün gelişmesine katkı sağlar. Bazı kültürel unsurlar zaman içinde yerini yepyeni değerlere bırakabilir.

57,Kültürel değişime bir tane örnek veriniz.

Eskiden insanların kahve içerken yanına lokum koyarken şimdilerde çikolata koymaya başlamaları.

Eskiden kumaş mendil kullanılırken şimdilerde kâğıt mendillerin kullanılmaya başlanması

58.Yeryüzünün tamamını veya bir kısmının belli oranda küçültülerek bir düzlem üzerine aktarılmasına ne denir? Yazınız.

Harita

59.Fiziki haritalardaki renkler neyi ifade eder? Kısaca açıklayınız.

Fiziki haritalarda renkler yükselti basamaklarını gösterir.

60.Aşağıdaki Haritada numarandırılmış yerlerin yanına görülen iklim tipinin adını yazınız.



Türkiye İklim Haritası

61. Akdeniz Bölgesi'nde seracılık yapılırken Karadeniz Bölgesi'nde çay yetiştirilir. Mesken (ev) Biçimleri: Akdeniz Bölgesi'nde taştan; İç Anadolu'da kerpiçten, Karadeniz Bölgesi'nde ahşaptan evler yapılır. Giyim Şekilleri: Akdeniz'de kısıksakollu açık renkli elbiseler giyilirken Doğu Anadolu'da uzun ve kalın giyecekler tercih edilir.

Yukarıda verilen özelliklerin bölgeden bölgeye değişmesinin nedeni nedir. Yazınız.

Ülkemizde sıcaklığın, konut tiplerinin ve giysilerin farklı olmasının nedeni iklim ve yeryüzü şekilleridir.

62.Üç farklı ikliminde görüldüğü bölgemiz hangisidir?

Marmara Bölgesinde Akdeniz, Karadeniz ve Karasal iklimin üçü de görülmektedir.